

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 12. zvezka.

Molitev za sv. očeta papeža	353.
Življenje in poveličanje svetih gorkumskih marternikov.	
XIV. pogl. Vzdignjenje ostankov sv. marternikov itd.	355.
Življenje blaženega Didaka Jožefa Kadiškega.	
XV. Kako je ljubil bl. o. Didak Boga in bližnjega	360.
XVI. Druge čednosti bl. o. Didaka	363.
XVII. Bl. o. Didak zgled spolnjevanja redovnih obljub	366.
XVIII. Bog je bl. o. Didaku podelil tudi nadnaravno darove	368.
XIX. Njegova srečna smert	369.
Svetinja sv. Antona. (Resnična dogodba)	371.
Kaj sem pa zgubil?	378.
Kratka redovna poročila.	
Tretjerodna 25letnica sv. očeta Leona XIII.	381.
Neketere spremembe v naši redovni okrajini	381.
Nove orglje	382.
Priporočilo v molitev	382.
Zahvala za velišano molitev	384.
Darovi	384.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1897.

Matija Valjavec.

15. sušca t. l. je vmerl v Zagrebu vpokojeni gimnazijski profesor in pravi član južno-slavenske akademije g. Matija Valjavec, eden naših najmarljiviših učenjakov in najplodnejših pisateljev. Dolžnost mi je hvaležno se ga spomniti na tem mestu, ker je bil prav on, ki je tem platnicam nekako veljavo pridobil mej slavenskimi jezikoslovci ter mi je tudi vse do konca, dasi osebno neznanemu človeku, ki je celo v raznih rečeh nasprotoval njegovim naukom, vender le ohranil prijazno naklonjenost. Očitno, da mu je bilo le za to, da se spozna in prizna resnica, naj jo najde in dokaže, kedor si bodi. Daj mu jo zdaj Bog gledati in uživati, ne časno, ne jezikoslovno, temuč večno, vso in popolno v novi domovini na boljšem svetu!

Odgovor na „odgovor na „odgovor““!

(Dalje).

Začnimo zdaj s tiskovnimi pomotami, ki so neki meni tako ostro orožje dale zoper gospoda profesorja. Gospod Hostnik piše v „Edinosti“ (Izdanje za sredo 27. januvarija 1897):

„Poglejmo le nekatere. Jaz pišem na 3. strani: „... da je z dotičnimi njegovi spiski taka stvar ... enkrat za vselej končana“. Pri „njegovi“ postavil je vis. o. Stanislav zloradni „sic!“ v oklepih, to je, on hoče pokazati, da jaz sklanjatev pa znam, da si pravičnega „dotičnimi“, ki stoji pred izpačenim „njegovi“, ni bilo težko videti; no, zdi se mi, da tudi vse drugo jasno dokazuje, da „njegovi“ ni pripisati mojemu neznanju elementarnih pravil slovnice. Slovenci imajo od mene celo kopico prevodov natisnenih, in uže pred več nego 20 leti prevel sem za „Slov. Matico“ neko delo Jules Verna*), o katerem prevodu je potlej g. Navratil pisal v „Novicah“ jako laskavo recenzijo. Torej: čemu smešiti me?“

Oj! Kake nove žarke je iznašel pač naš gospod profesor, da noter tam z Ruskega meni gleda ž njimi v glavo in v serce, kjer je kajpada vse polno černih nakiepov zoper njega! Smešiti torej sem ga hotel s tistim „zloradnim „sic!“? — Kaj je pa on hotel s svojim, ko je zasikal mojemu „brezčasnemu doveršniku“, preden se je meni sanjalo, da bi se vtegnila kedaj kje srečati? Ali je hotel morebiti tudi smešiti me, kaker da je to kaj neumnega? — Ako je bil njegov namen tak, moj ni bil, to smem reči z dobro vestjo, dasiravno priznavam, da me je zapeljal njegov zgled, exempla trahunt. Zasikal sem pa le preprosto v znamenje, da tista tiskovna pomota ni naša, temuč da stoji že v njegovi „razpravi“; da jo je zakrivil g. profesor, jaz nisem niti mislil, niti terdil, nikar da bi bil hotel komu po-

*) „Potovanje okolo zemlje v 80. dneh“.

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XV. tečaj.

V Gorici, 1897.

XII. zvezek.

Molitev za sv. očeta papeža.

(Ps. 19.)

Vsliši te Gospod na dan britkosti; * brani te ime Boga Jakopovega.

Poslji ti pomoč sè svetišča, * in sè Siona te várui.

Spominja naj se vseh tvojih žrtev, * in tvoja žgavna daritev bodi tolsta.

Naj ti da po tvojem sercu, * in vse tvoje sklepe naj poterdi.

Veselili se bomo v tvoji sreči, * in v imenu našega Boga se poveličevali.

Dopolni Gospod vse tvoje prošnje! * Zdaj vem, da je Gospod pomagal svojemu maziljencu.

Vslišal ga bo sè svojih svetih nebes; * močna je pomoč njegove desnice.

Ti se zanašajo na kola in ti na konje; * mi pa kličemo v ime Gospoda našega Boga.

Oni se zapletajo in padajo; * mi pa stojimo in smo po koncu.

Gospod, pomagaj kralju, * in vsliši nas ta dan ko te bomo klicali.

Čast Očetu in Sinu * in svetemu Duhu.

Kaker je bila v začetku, tudi zdaj in vselej, * in na veke vekov. Amen.

Gospod, vsmili se !

Kristus, vsmili se !

Gospod, vsmili se !

Oče naš *itd.*

Verstica : In ne vpelji nas v skušnjava.

Odgovor : Temuč reši nas od hudega.

V. : Molimo za gospoda našega, papeža (Leona).

O. : Gospod ga ohrani in živi ga in osreči ga na zemlji, in ne daj ga v roke njegovim sovražnikom.

V. : Molimo za naše dobrotnike.

O. : Blagovoli, Gospod, večno življenje poverniti vsem, ki nam dobro delajo zavoljo Tvojega imena.

V. : Spominjaj se svoje skupščine.

O. : Ki si jo pridobil od začetka.

V. : Molimo za verne mertve.

O. : Večni mir jim daj. Gospod, in večna luč naj jim sveti.

V. : Gospod, vsliši mojo molitev.

O. : In moje vpitje naj k tebi pride.

V. : Gospod z vami.

O. : In s tvojim duhom.

M o l i m o !

Svoje cerkve prošnje, mólimo, Gospod, potolažen sprejmi, da ti bo služila, vse zopernosti in zmote zatervši, v varni prostosti.

Bog, vsem vernim pastir in vladavec, ozri se milostiv na služabnika svojega (Leona), ki si ga pastirja svoji cerkvi predpostavil; daj mu, prósimo, z besedo in zgledom koristiti vsem, ki jim je predpostavljen, da pride k večnemu življenju s čredo vred, ki mu je izročena.

Vsegamogočni večni Bog, ki nad živimi gospoduješ ob enem in nad mrtvimi, ter se rad vsmiliš vseh, ketere po veri in dejanju predpoznaváš za tiste, ki bodo tvoji; ponižno te prošimo, za ketere smo se namenili moliti in ketere ali sedanje življenje še v mesu zaderžuje, ali jih je že ločene od telesa prihodnje sprejelo, naj na priprošnjo vseh tvojih svetnikov po mi-

losti tvoje ljubezni odpuščenje vseh svojih grehov dosežejo. — Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojemu, ki s tebo živi in kraljuje v edinosti svetega Duha Bog na vse veke vekov. Amen.

V.: Gospod z vami.

O.: In s tvojim duhom.

V.: Vslíši nas vsegamogočni in vsmiljeni Gospod.

O.: Amen.

V.: In vernih duše naj po božjem vsmiljenju počivajo v miru.

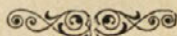
O.: Amen.

Vsi udje vseh redov sv. Frančiška lahko dobijo vse brezštevilne popolne in nepopolne odpustke vseh cerkev in svetišč na svetu, ako po svetem obhajilu pobožno molijo spred stoječi psaljm in molitve za sv. očeta papeža. Kedor ne zna brati, pa lahko ravno te odpustke dobi, ako moli tri očenaše in češčenamarije po namenu sv. očeta.

Imprimatur.

† A L O Y S I U S
Archiepiscopus.

Zivljenje in povelíčanje svetih gorkumskih marternikov.

(P. A. M.)

XIV. Poglavlje.*)

Vzdignjenje ostankov sv. marternikov. — Razne preiskave in določbe gledenjih razglašenja za svetnike. — Čudeži. — Razglašenje za svetnike.

Češčenje slavnih marternikov se je vedno bolj razširjalo mej katoličani v Belgiji in na Holandskem. Mnogoterim so bile vslišane prošnje na čudoviten način po priprošnji svetih marternikov in mnogo jih je romalo skrivaj k njih grobu v nekedanjem samo-

*) To poglavje je sestavljeno po bolandistih in nekoliko po N. I. Laforet: Les Martyrs de Gorcum.

stanu Rugge, čeravno to romanje ni bilo brez nevarnosti zavoljo nesterpnih krivoverskih hezov. Neketere ostanke so pobožni romarji vzeli iz zemlje groba ter jih častili kot prave ostanke svetnikov. Tako je bilo kakih 40 let. Ko so pa Španjci sklenili nekak mir s puntarskimi hezi l. 1609, se je moglo zgoditi vzdignjenje sv. trupel. Kaker se zdi, je to najberž zapovedal p. Andrej Soto, generaljni komisar frančiškanskega reda in spovednik nadvojvodinje Izabele; izveršili so pa to zapoved 4. septembra l. 1615 blagi Everhard Botter iz Gelderna in trije redovniki, mej njimi dva duhovnika iz frančiškanskega reda, Jakob Nesej in Arnold van Witte. P. Andrej Soto je izročil ostanke in vse dokaze njih pristnosti nadškofu Malinskemu (Mecheln), Matiji Hoviju. Po natančni in uradni preiskavi je 22. junija l. 1616 nadškof izrekel „da so te kosti resnično ostanke gorkumskih marternikov in da se smejo kot pravi ostanke marternikov vernikom izpostaviti v češčenje“.

Ravno ta nadškof je prenesel v Brislju sveta trupla marternikov na najslavesniši način 18. oktobra l. 1618. V navzočnosti nadvojvode Aljberta, njegove soproge Izabele, mnogo plemenitašev, in v spremstvu papeževga nuncija in mnogo škofov je prenesel svete ostanke iz cerkve sv. Gudule v tamošnjo frančiškansko cerkev. Kako veličastna je bila ta procesija, si lahko mislimo iz tega, da je svetilo pri nji več kot pet tisoč voščenih sveč. Ta dan je prenehala huda kužna bolezen, ki je silno razsajala v Brislju.

Češčenje naših marternikov se je bilo toraj vže precej razširilo. Škofovska oblast tega ni samo terpela, temuč celo pospeševala. Manjkalo je pa vender še cerkveno dovoljenje, zakaj apostoljski sedež, kateremu edino pristoji odločevati o češčenju tistih, ki so vmerli v sluhu svetosti, se do tedaj ni nič izrekel v tej zadevi. Slednjič je leta 1619 in sicer 4. oktobra zapovedal papežev nuncij Lucij Sanseverino, nadškof v Salernu, apostoljskemu vikariju Filipu Roveniju, naj prične preiskavo glede marterniške smerti in resničnosti ostankov blaženih. To se je zgodilo in l. 1620 se je vse pismeno v Rim sporočilo. Zato postavljena kongregacija je vse natanjko presodila in odgovorila, da se zarad pomanjkljivosti dokazov ne da nič določnega skleniti. Vender iz pisma kardinalja del Monte, ki ga je pisal 13. novembra l. 1621, je razvidno, da se je privolilo nadškofu Malinskemu (per modum conniventiae) terpeti češčenje, katero je ljudstvo skazovalo marternikom, tako dolgo, dokler ne bo apostoljski sedež kaj bolj natančnega vkrenil.

Znana silna previdnost in ostrožnost sv. cerkve glede razglasenja svetnikov, kaker tudi nemiri in vojske po Holandskem so bile vzrok, da se je za dlje časa odložila zaželena razsodba. Mej tem je vzkazal papežev poslanec vnovič zaslišati razne priče po Holandskem, v Mehelnju, v Venlovu in v drugih krajih ter poslal l. 1636 skupne preiskovalne spise v Rim. Zavoljo novih ostrih določeb papeža Urbana VIII. pa se je pretresanje teh spisov odložilo in še le l. 1646 pričelo na prošnjo frančiškanskega reda. Na to je 13. julija l. 1649 izrekel papež: V tej zadevi se sme nadaljevati“ (posse ad ulteriora progredi). Zarad tega so se l. 1658 vnovič pričele zasliševati razne priče in to zaslišanje se je končalo l. 1662. Stanovi vojvodine Brabant, cesar Leopold, knez trijerski, mnogo škofov in mest so prosili papeža, naj bi prištel marternike mej svetnike. V generalni kongregaciji pod predsedništvom papeža Aleksandra VII. je bilo sklenjeno, da se sme pričeti s preiskavo čudežev.

Klemen X. je izdal 6. oktobra l. 1674 odlok, s katerim je poterdil dva čudeža, o katerih bomo pozneje poročali, in izrekel: „dognana je marterniška smert in vzrok marterniške smerti in z gotovostjo se smejo kederkoli, omenjeni marterniki prišteti slovesno mej svetnike“ (constare de martyrio et causa martyrii et posse tuto quandocunque deveniri ad solemnem praedictorum martyrum cannonizationem). To slovesno razglasenje za svetnike pa se takrat ni zgodilo, temuč le razglasenje za blažene.

Slednjič je 14. novembra l. 1675 izdal Klemen X. breve: „Sanctorum Martyrum“; v njem dovoljuje, da se smejo zanaprej imenovati „blaženi“ v vseh cerkvah, da se smejo izpostaviti njih trupla in ostanki ljudstvu v počeščenje, vendar se pa ne smejo v procesiji okrog nositi, da se smejo slikati njih podobe s svetniškim vencem in da se sme slovesno opraviti duhovna molitev in sv. maša, kaker je predpisano za marternike sploh, na dan njih smerti. To zadnje privoljenje pa se je omejilo na Holandsko in redove, katerim so pripadali sv. marterniki.

Slovesno razglasenje blaženih pa se je zgodilo 21. novembra l. 1675. v cerkvi sv. Petra.

Silno veliko čudežev je storil Bog v poveščenju blaženih. Vže samo v aktih perve preiskave, ki so bili l. 1620 poslani v Rim, je zapisanih 30, kaker so jih zanesljive priče v prisego poterdile. Večina teh čudežev je bila taka, da so se, po človeško soditi, le po božjem vplivu mogli zgoditi. Toda pri kongregaciji

obredov vlada v tej zadevi največa oostrost. Ko se je pričelo preiskavanje čudežev v Rimu, je bilo predloženih kongregaciji od mnogih čudežev dvanajst in dva od teh sta v resnici prestala natančno skušnjo tega sodišča.

Pervi teh čudežev se je zgodil v Brislju 18. oktobra l. 1618 mej prenašanjem ostankov marternikov nad šestletnim sinčkom Henrika Dierksa in Ane Beekman. Nekaj tjeonov po rojstvu tega otroka, ki mu je bilo ime Janez, so opazili stariši, da ima telesno hibo. Ta bolezen je postajala vsako leto hujša in napravljala otroku strašne bolečine. Najhujše je bilo na predvečer njegovega čudovitega ozdravljenja, ko se je zdravnikom posrečilo še le po dveurnem trudu spraviti čreva v svojo natorno lego. Nobena vez ni mogla več zaprečiti, da bi čreva zopet ne izstopila; pomagali so si le s tem, da so postavili noge otroka v višjo lego kaker je bila glava. Oče je bil pri slovesni procesiji in je goreče prosil Boga po priprošnji marternikoy za zdravje ljubega otroka. Ko je bil prišel domov, je našel v svoje največe stermenje otroka popolnoma zdravega, da še sledu boleznii ni bilo več poznati. Dva zdravnika Lambert van Vlierden in Lavrencij van Grotendal in mnogo drugih prič so po natančni preiskavi to ozdravljenje s prisego poterdili.

Drugi čudež se je zgodil 22. oktobra l. 1619 na Egidiju Tilmanu iz Landrecies v Henegavu. Tudi on je terpel vže od perve mladosti na dvojni telesni hibi, tako da celo železne vezi niso več zadostovale. Ko so prinesli ostanke svetnikov v slovesni procesiji v Kenoj (Quesnoy) je sklenil marternikom se priporočiti in procesije se vdeležiti. Ker zavoljo boleznii ni mogel hoditi, se je sè svojo materjo peljal v Kenoj, se spovedal v frančiškanski cerkvi in molil pred ostanke svetnikov. Pa še v cerkvi je kar nenadoma zginila bolezen tako, da je sè železnimi vezmi v roki peš in vesel se mogel vdeležiti procesije. On sam, njegov stric in mnogo drugih prič so s prisego ta čudež poterdili pred nadškofom Kambrejskim (Cambray) Frančiškom van der Burg.

Drugih čudežev ne bomo omenjali; ne moremo si pa kaj, da ne bi povedali o neki posebni, silno ljubezni vi prikazni, ki se je neki opazila na njih grobu, posebno ker se kaj podobnega bere tudi v življenju drugih svetnikov. Deržimo se v tem bolandistov, ki obširno pripovedujejo o teh ruških cvetlicah, kaker so jih po samostanu Rugge, v katerega skednju so marterniki

vmerli, navadno imenovali v Belgiji. Govorilo se je namreč, da raste nad grobom in okolu groba marternikov neka posebna bela cvetlica, kakeršne ni bilo nikjer drugje, ki je imela na steblo 19 belih, lepih cvetov po številu marternikov. O tem je povedal župnik cerkve sv. Jerdruti v Utrehtu Anton van Oorschot, kar je bilo tudi zapisano v spise perve preiskave in sicer: „Da je on dobil okolu l. 1614 eno onih cvetlic, ki je bila vtergana na grobu marternikov. Steblo je imelo le 3 — 4 cvete. On je to cvetlico, ne da bi se veliko za njo zmenil, položil v neko posodo in ko jo je čez nekaj časa slučajno pogledal, je bila še nespremenjena. Ko jo je pa pozneje čez kakih osem ali devet mesecev natančno opazoval, je našel, da je ta cvetlica, ki je bila vže pred dvema leti vtergana, pognala nove cvete. V največe začudenje je naštel na steblo mesto treh, devetnajst cvetov“. Lahko si mislimo, kako je vse ogledovalo in občudovalo to cvetlico. Napravili so več slik od nje in jo popisali; tudi bolandisti imajo to sliko. Pozneje so darovali to cvetlico vladajočemu vojvodi, ki jo je z veseljem, spoštovanjem in hvaležno sprejel.

Koliker je nam znano, cerkvena oblast te cvetlice ni preiskavala. Pobožni bravec naj sodi sam o tem; le na prijazni pomen te pripovedke ali zgodbe hočemo nekoliko opomniti.

Kaj pa je pozemeljska lepota cvetlic družega, kaker slaba podoba „one trume, ketere nihče ni mogel prešteti, iz vseh narodov in rodov in ljustev in jezikov, ki stoji pred sedežem in pred Jagnjetom in palmove veje so v njih rokah“. (Skr. raz. 7, 9.) In kaj so gorkumski marterniki družega, kaker 19 lepih, belih, živih in neumerljivih cvetlic, povezanih tako rekoč v lep šopek; zakaj „prišli so iz velike nadloge, in so oprali svoja oblačila in jih obelili v kervi Jagnjetovi. Zato so pred sedežem božjim, in mu služijo noč in dan v njegovem templju“. (Skr. raz. 7, 14, 15.)

Kaker je pa Bog te presrečne junake sv. vere kronal v zmagujoči cerkvi, tako jim je tudi dodedil največo čast, kakeršno more otrok vojskujoče cerkve doseči. Češčenje marternikov je bilo še omejeno, kaker smo slišali, čeravno je kongregacija vže takrat dovolila, da se smejo brez nadaljnega preiskovanja blaženi marterniki slovesno mej svetnike prišteti.

Božja previdnost je hotela, da je bil odložen ta odlok celih 200 let. Papež Pij IX. blagega spomina je pričel po 200 letih, tam, kjer je bil končal Klemen X.

Štirinajstega novembra l. 1864 je poprašal Pij IX. za mne-

nje Mgr. Minettija, ki je bil promotor fidei, in kongregacijo za sv. obrede. Na praznik svetih treh kraljev l. 1865 je on poterdil razsodbo kongregacije, 25. junija l. 1866 je v očitnem konzistoriju naznanil kardinaljem svoj namen, blažene marternike za svetnike razglasiti in 29. junija l. 1867, ko se je v Rimu obhajala z največo slovesnostjo osemnajststoletnica smerti svetih apostelnov Petra in Pavla, je on, obdan od kardinaljev in mnogo škofov gorkumske marternike slovesno prištel mej svetnike.

Sveti marterniki, prosite za nas, da bomo v sercu, z besedo in djanjem vedno zvesti ostali Jezusu in njegovi sv. cerkvi!

Življenje blaženega Didaka Jožefa Kadiškega, pridigarja iz kapucinskega reda.

(Prevel iz laškega br. M. F.)

XV.

Kako je ljubil blaženi o. Didak Boga in svojega bližnjega.

Po besedah sv. Tomaža je sklenjena mej Bogom in človekom terdna zveza, kaker terdi že sv. Pavel: „Bog je zvest, on nas je poklical v društvo svojega sinu Jezusa Kristusa našega Gospoda.“ Za to se kaže ljubezen v tej zvezi vtemeljena najboljše v djanju. Dà, ljubezen je gotovo najlepša čednost, brez katere si ne moremo misliti nikake druge čednosti. Kadar nas navdaja ljubezen, tedaj smo pripravljeni izvršiti velika dela. — Taka ljubezen je vnemala tudi serce blaženega o. Didaka; vsled nje je bil skoraj neprestano vtopljen v neizmerno nevstvarjeno dobroto, ki vlada vse stvarstvo — v Boga. Ta vzvišena in nedosegljiva dobrota je bila vzrok, da je njegovo telo tako rekoč počasi ginilo vsled hrepenenja po Bogu in po nebeškem veselju. Dostikrat so slišali celo v spanju njegove vsklike priserčne ljubezni do Boga; tako je res lahko govoril tudi on z nevesto v visoki pesmi: „Jaz spim, a moje serce čuje.“ Ljubezni lastnost je, da potegne na-se vse, misli, želje, težnje, z jedno besedo vse naše moči.

Iz ljubezni do Boga je zapustil o. Didak še v prav nežni mladosti svet ter se odpovedal zločnosti, bogastvu, zapeljivosti

sveta, sijajni bodočnosti, sploh vsemu, česar se drugi yesele, a nanj vse to ni več imelo nikakega vpliva. Sicer pa, kako bi moglo zemeljsko radovanje onega mikati, kateri je okusil, kako sladko je ljubiti Boga? O očetu Didaku smemo lahko reči, da je jako goreče in iz obilnosti svojega serca ljubil Boga. To se je zlasti pokazalo pred pridigo, keder je hotel govoriti o ljubezni božji. Bil je jednak studencu, kateri, čim več vode iz njega odteka, tem živahnejše žubori. Nekikrat je začel svoj misijon z besedami: „Ljubi Boga, svojega Gospoda“ ter naznanil, da bodo te besede glavna vsebina njegovih misijonskih pridig. To se je nekaterim čudno in skoraj nemogoče zdelo.

Dosti učenjakov ga je prišlo ravno za radi tega poslušat, da bi videli, ali se bo de res pri vseh pridigah napovedanega izreka deržal. Začel je torej izpolnjevati svojo nalogo. Njegov duh se je tako močno vgloobil v ta predmet, da ga je z obilnimi vedno novimi prepričevalnimi besedami (razlogi) pojasnjeval. Že je preteklo nekaj dni, kar je govoril o besedah: „Ljubi Gospoda svojega Boga“, a nikaker se niso vtrudili in naveličevali poslušavci, temveč še bolj so ga želeli poslušati. Iz teh govorov je bila prav dobro spoznati njegova zgovornost, kakeršne se niso nadjali. Če tudi je imel vedno isti predmet, vender mu ni zmanjkale dokazov, vedno je imel nove pri rokah. Vsi poslušavci so bili ginjeni. Zares velika je morala biti njegova ljubezen do Boga, ker je tako dobro spoznaval skrivnosti božje.

Tudi v občevanju je večkrat napeljal govorico na to krep. Zato so njegovi sobratje, katere so jako spodbujale njegove besede, večkrat navlašč se začeli pogovarjati o ljubezni božji, da bi slišali o. Didaka, ki je znal tako lepo govoriti o nji.

„Ljubi Gospoda, svojega Boga“ se glasi prvi del velike zapovedi. Drugi del: „Ljubi svojega bližnjega, kaker sam sebe,“ nikaker ni nova zapoved, ampak je le spopolnjenje prvega dela: „Ljubi Gospoda, svojega Boga.“ Sv. Tomaž terdi, da je vzrok naše ljubezni do bližnjega Bog. Pri vseh svetnikih, ki so kar plamteli od ljubezni do Boga, vidimo tudi veliko ljubezen do bližnjega. To pa niso samo z besedami, ampak tudi v djanju pokazali in sicer z različnimi dobrimi deli v podporo in pomoč svojih terpečih bratov, skušajoč jim zmanjšati duševno in telesno bedo. Ravno tako je tudi naš o. Didak živel ves za svojega bližnjega. Vbožci, tako ljubi presv. Sercu Jezusovemu, so bili tudi o. Didaku predmet goreče ljubezni. Kako pridno jih je on podpi-

ral; te je s kruhom nasitoval, drugim je dobil miloščine v denarju, tretjim je zopet skerbil za pošteno bodočnost, ker so bili v nevarnosti se pogubiti dušno in telesno. Bolnim in vmirajočim je stal na strani, jih tolažil ter spodbujal, naj z vdanostjo in potterpežljivostjo prenašajo bolečine. Vjetnike je oserčeval in jim kazal svoje sočutje, jih podučeval, kako naj prenašajo svojo kazen v duhu pokore, dajaje jim modre nauke in opominjevanja. Da bi še bolj poskerbel za te nesrečne v dušnih in telesnih potrebah, vstanovil je v Sevilji društvo duhovnikov, katero si je postavilo ko poglavitno nalogo, podučevati te nesrečne. Zaradi njegove velike ljubezni do bližnjega so ga zvali odvetnika vbožcev.

Dasi je njegova ljubezen merila zlasti na telesne potrebe, vender ni on nikaker pozabil njihovih duš. Saj si je s telesno miloščino najlažje odperl vhod v njihova bedna serca. Omenili smo že, s kolikim trdom in naporom je oznanjeval besedo božjo ter skerbil za zveličanje duš. Kako neki bi bil mogel prenesti brezštevilne neprijetnosti in težave, ketere so mu vedno sledile za petami, vsake verste nasprotovanj, s kterimi se je moral v svoji sveti službi bojevati, ako bi ga pri tem ne bila podpirala ljubezen, in sicer tako goreča, da je bil pripravljen darovati celo svoje življenje za bližnjega. Poslušali so ga povsod z veliko vnetostjo, in njegova beseda je zdala mnogo. Cele pokrajine in mesta so se spreobrnile, nesloga in zle navade so zginile. Povsod si je pridobil spoštovanje; kjer koli se je prikazal, povsod je budil navdušenje za-se. A vender mu ni manjkalo nasprotnikov, ki so ga dolžili in obrekovali. Gerda zavist mu je nakopala dosti sovražnikov, ki so skerbno pretehtovali njegove nauke in besede. Dolžili so ga, da je prestrog, drugi zopet so ga grajali, češ da so njegovi govori nezmisluni. Tretji so dejali, da se vede premalo spoštljivo do deželne gosposke in do vladarja. Neketeri izmed teh so celo tako daleč prišli, da so terdili, da o. Didak zlorablja svoje govore v slabe namene. Tako zlobno obrekovanje je blaženega Didaka skoraj neprenehoma spremljalo na njegovih apostolskih potih. Lahko bi bilo to njegov pogum poderlo in vničilo, a imel je črez vse blago ljubezen.

Sv. cerkev se deli glede svojih udov na tri dele: v bojujočo, terpečo in poveličano cerkev. Najrevnejši in naj manj v stanu si kaj pomagati je terpeča cerkev, to so duše v vicah. Zato pričakujejo od nas pomoči ter nas prosijo, da bi zanje molili, pokorili se ter dobra dela darovali zanje, ker jim je treba

plačati Bogu velik dolg. Od strašnega terpljenja so kar prevzete, ali ni ga, ki bi se jih vsmilil. Blaženi o. Didak ni le sam veliko zanje storil in molil, ampak je h temu tudi druge spodbujal in nagovarjal, naj bi skerbili za te terpeče brate in sestre. Vsak dan je opravljal cerkvene molitve (oficij) za mertve, za nje je daroval svoje vsakdanje molitve in dobra dela. Imel je navado vsako uro moliti za nje jeden oče naš in češčenomarijo s pristavkom: „Bog jim daj večni mir in pokoj“. To pobožno navado je tudi drugim priporočal. V svojih pridigah je vedno in vedno na serce polagal poslušalcem, naj pomagajo tem vboгим dušam. Da bi jih lažje k temu nagovoril, se je posluževal naj boljših razlogov. Ako so blaženega o. Didaka zaradi njegove nevtrudljive ljubezni do vbozih zvali njih odvetnika, smeli bi ga mi ravno tako zvati odvetnika vbozih duš v vicah.

Ista ljubezen do Boga je bila tudi studenec, iz katerega je krepko žuborela ljubezen do samostanskih sobratov. Zanje je daroval svoje trude, ojstrosti, zanje je bil pripravljen darovati tudi svoje življenje.

XVI.

Druge čednosti blaženega o. Didaka.

Ako vidimo na kom dosti čednosti in sicer pravih ter vterjenih, iskati nam je vedno njihovo podlago v ponižnosti. Ta je najčverstejša korenika, iz katere poganjajo druge kreposti. To vijolico skromne ponižnosti najdemo tudi pri blaženem o. Didaku. Ko je hotel postati redovnik, si je izvolil izmed vseh cerkvenih redov onega, ki ima naj manj veljave pred svetom, v katerem se je treba posebno zatajevati, poniževati; red, ki ima sveto dolžnost in posebno nalogo Križanega posnemati v njegovem vboštvu. A vemo, da je bil blaženi Didak iz jako plemenite rodovine. Stopivši v red je skušal še bolj se poniževati; vedno se je stavil na zadnje mesto, opravljal najnižja dela ter nosil najbolj obnošeno obleko. Vsem je bil poslušen še bolj kaker kakšen novinec. Sam o sebi ni govoril nigdar, niti ni omenjal svojega plemstva, ne velikih težav, katere so ga doletele na apostoljski poti, niti svojih mnogobrojnih naslovov. Molčal je o mnogih odlikovanjih, o splošnem spoštovanju. Ako so občudovali njegovo nadarjenost, njegovo učenost, se je jako sramoval, ker je dobro vedel, da ima za vse te dobrate, za toliko nebeških darov zahvaliti le Boga. Sredi teh skazovanj časti je

y svoji ponižnosti imel navado reči: „Jaz ne umem tega, zakaj je toliko vetra, pa tako malo prahu.“

Ne le častem se je znal vmekniti naš svetnik z veliko ponižnostjo, še v lepši luči je pokazal svojo ponižnost v zaničevanju in preganjanju. Rekel je, da zasluži vse to. Nič ni bil zmeden, če tudi so ga večkrat kar obsipali s zasramovanjem in zaničevanjem. Mnogi so ostro presojevali njegovo djanje in nehanje ter blatili njegovo ime. „Ti,“ je djal o svojih obrekovalcih „me vsaj dobro poznajo“. In to je rekel s tolikim povdarkom, da se je poznalo, da je tega prepričan popolnoma. Zdelo se mu je, da je njegovo življenje najbolj neredno, da so njegova dela naj manj vredna, da je njegov duh najbolj raztresen in tega se je obtoževal pred vsemi. Nekoč je yzel sv. razpelo v roke mej pridigo ter ves ginjen vskliknil: „Moj Jezus, ti veš, da sem jaz najhujša zver, in da nisem vreden, da sem sin tako ljubeznjivega očeta; kako vender dopustiš, da te v rokah držim!“ Na to se oberne proti ljudstvu ter reče s solzami v očeh: „Dragi poslušalci, molite in prosite Gospoda, da vas zaradi mene ne kaznuje“. Ker je tako ponižno mislil o sebi, so ga še bolj občudovali in hvalili zaradi njegovih pridig; on pa se je osramoten opravičeval, proseč jih odpuščanja rekši, da se mu je gotovo mnogo napak vkradlo o njegov govor zaradi njegove nevednosti. „Od mladih let me že poznajo tovariši, kak nevednež sem“, tako jih je večkrat zagotavljal. Trudil se je na vso moč vsakemu slavljenju se vmekniti z izgovorom, da nima nikake zasluge. Jako je bil žalosten, in v serce ga je zbolela vsaka beseda, s katero so ga počastili. Nasprotno pa je s poterpežljivostjo prenašal ter z nekakim notranjim veseljem, kedar so ga zaničevali in mu očitali različne izmišljene reči. O takih priložnostih ga nisi videl kar nič potertega, ni zinil ni jedne besede, ni tožil niti se opravičeval.

Kdor je v resnici ponižen, nigdar ne zaupa ná-se. Tudi blaženi Didak si pri delih in opravilih, ketera so mu izročili, ni domišljjal na svoja razsvetljenja, na svojo skušenost; vedno se je ravnal po nasvetih svojega spovednika sè sveto priprostostjo, kaker otrok. Večkrat ga je že spovednik zagotovil: „Vi vender boljše veste, kaker jaz, kaj in kako je storiti v tej ali oni zadevi“. A blaženi Didak je vselej ponižno odgovoril: „Res je sicer, da me more Bog sè svojim razsvetljenjem obvarovati zmot, pa gotovo je tudi, da štiri oči bolje vidijo ko dvojce“. Pri vsem tem

je vender vedel modro voditi duše, ketere so se obrnile do njega prošeč ga dobrega sveta. Znana je bila njegova previdnost in modrost v razsodbah in to v najvažnejših in najbolj zamotanih zadevah. K njemu so se zatekale osebe vsake verste: škofi, državni dostojanstveniki in celo deželni vladar sam. Čudovit je bil njegov bistri duh. Znal je svoj govor uravnati primerno kraju, kjer je govoril, in osebam, katerim je pridigal, tako da je bilo lahko spoznati, kako izversten in skušen bogoslovec, modroslovec, naravoslovec, politik in pravnik je blaženi o. Didak. Vse se mu je čudilo.

Življenje našega blaženega kapucina je bilo odičeno tudi z drugimi čednostmi. Zdi se nam skoraj nemogoče, da bi bil naš o. Didak pri vednih naporih in neprestanih pridigah mogel še zraven tega spokorno in ostro živeti. A poglejmo, kaj pišejo o njem njegovi životopisci! Ni se brigal za merzloto na svojih potih, ne za sneg, ne za neznosno vročino; hodil je vedno peš, prenašajoč, ako treba, lakoto in žejo, premagoval je trudnost in neprijetnosti pota. Brez prenehanja se je skoraj postil in sicer najostreje. Razven tega se je zderževal boljših jedi, vžival je le sočivje, zelenjavo, sadje in še to jako skromno in zmerno. Njegov počitek je bil jako kratek in bi ga smel zvati bolj trapljenje udov ko počitek, ker je spal na terdih deskah ali pa na golih tleh. Sè svojim od narave sicer jako nežnim, a vsled terpljenja shujšanim telesom je neusmiljeno ravnal, ako smemo tako reči; pogosto ga je bičal in sicer do kervi. Kakšne so še le bile verige in cilicij (spokorna bodeča obleka), s katerim je pokoril svoje telo! Nosil je na ramah, na persih, na rokah in ob straneh tak cilicij. To orodje, s katerim je trafil svoje telo, je zval vojaško orožje. Vedno je imel to obleko na sebi, na poti, po noči, ko je spal, in istotako mej pridiganjem. Lahko si mislimo, koliko bolečin mu je to prizadelo.

Razven tega je jako strogo pazil na svoje počutke. Oči ni nikoli povzdigoval premišljujoč lepoto Stvarnika. V samostanu ni razločil svojih sobratov mej seboj, keder jih je srečal. Ravno tako skerbno je pazil na svoj jezik. Ogibal se je dolgega razgovarjanja in le, ako je bila njegova dolžnost, ali pa če ga je priganjala k temu kerščanska ljubezen, se je spustil v daljši pogovor. Nikoli ni bilo slišati iz njegovih ust nepotrebnih besedi. Ravno tako se je izogibal v pridigah vseh nepotrebnih besedi, ker je hotel porabljeti svoj jezik samo v hvalo božjo in v korist

bližnjega. Najljubše pa mu je bilo, ako se je mogel po končani pridigi vmekniti v samotno celico, tamkaj je našel svoje veselje in tolažbo.

XVII.

Blaženi Didak, zgled natančnega spolnjevanja redovnih obljub : pokorščine, vboštva in čistosti.

Obljube, ketere mora napraviti vsak redovnik, ki se posveti Bogu, so podlaga vsega njegovega življenja. Te so ravnilo, po katerem vravnava svoje djanje in nehanje. Še več, one so najkrasnejši venec duše, katera je poklicana od Boga na pot popolnosti in svetosti. Vsi, ki so se povspeli v samostanskem življenju do prave svetosti, so dosegli to stopinjo jedino le z natančnim spolnjevanjem obljub, ketere so prisegli pred oltarjem. Njih skerb je bila jedino le v to obrnjena, da so to svojo Bogu dano prisego terdno spolnjevali. Na to je pazil tudi blaženi Didak, skušajoč postati dober, svet, zvest in natančen redovnik. Pokorščina, katera je prav za prav bistvo redovniškega življenja je bila njemu najljubša. V njej je našel svoje sladkosti. Smelo bi se skoraj terditi, da je pokorščina Bogu najljubša, najprijetnejša, zato, ker človek s pokorščino najimenitnejše in najdražje kar ima, daruje Gospodu, namreč: svoj razum in svojo prosto voljo. Oče Didak ni poznal lastne volje. Vedno in v vsem je bil poslušen svojim predstojnikom. Vse jedno mu je bilo, ali mu je vzkazal predstojnik pridigati, ali pa mu je prepovedal. V samostanu je našel svojo največo zadovoljnost v sladkem občevanju z Bogom, v priserčni molitvi. A takoj je zapustil tihi kraj svetega miru, keder sta ga pokorščina in dolžnost klicala kam drugam, če tudi je bil v kaz še tako nepriličen, nepremišljen ali celo neopravičen. Zanj je bilo to vse jedno. Gledal je le na to, da je spolnjeval voljo božjo, katera se nam kaže v poveljih naših predstojnikov. In da bolje spoznate junaško pokorščino našega Blaženega, naj navedem le dva dogodka iz njegovega življenja. Po celi Španiji so slavili o. Didaka zaradi njegovih pridig, povsod se je govorilo o njem. Kar se nekikrat pripeti, da mu namah zapove o. provincijalj, ravno ko se je pripravljaj na neki važen govor, da mora prenehati s pridigovanjem in to skoz celo leto. Kaj je neki na to rekel o. Didak? Morda ima o. provincijalj slabe sumnje o njemu? Ali se mu je kaj zameril? — Take in enake misli bi se bile lahko našemu svetemu možu v glavo vsiljevale.

kar bi bilo popolnoma naravno, a naš svetnik se še na kaj takega spomnil ni. Slušal je takoj brez vgovora in tožbá. Slično je napravil o neki drugi priložnosti, ko so mu višji, bodisi da bi poskusili njegovo čednost, bodisi iz kakega drugega neopravičenega vzroka prepovedali spovedovati. Takoj je naznanil svojim spovedancem, da ne more biti več njihov dušni vodnik. Vsled tega poročila so bili vsi nejevoljni ter godernjali, zakaj se mu je to prepovedalo. A oče Didak je takoj našel vzrok te prepovedi, češ, da je njegova nesposobnost tega kriva.

Njegova pokorščina se je v krasnem svitu pokazala tudi v majhnih rečeh.

Razun tega so krasile življenje o. Didaka tudi druge čednosti. V prvi versti naj omenim njegovo veliko vboštvo, katero je bilo serafinskemu očaku sv. Frančišku tako ljubo, da je prav često priporočal svojim duhovnim sinovom, naj skerbno hranijo ta dragoceni biser. To ljubezen do svetega vboštva opazimo lahko tudi na blaženem Didaku. Nosil je najbolj obnošeno obleko. Njegova celica je bila jako nerodna in nepriljučna. Gola postelja pokrita z jednim bornim pertom, nekaj malih podob, to je bilo vse pohištvo njegove celice. A ljubše mu je bilo nego drago okrašene in zložno vrejene izbe njegovega očeta. Iz ljubezni do vboštva ni sprejemal ničesar, keder so mu ponujali kak dar. Ako pa je moral kaj sprejeti, bodisi ker ga je vezala dolžnost, bodisi iz družih važnih vzrokov, je to takoj, ko je prišel domov, izročil svojemu gvardijanu. Na svojih potovanjih je moral velikokrat se vaditi v uboštvo. Bil je verhu tega zelo vesel, ako je moral prenočiti v prav vbožnih kmetijskih hišah, misleč, da s tem najlepše posnema vbožega Kristusa in svojega očeta svetega Frančiška.

Da je pa dar, s katerim se goreča duša posveti Bogu, popoln, treba je razven vboštva in pokorščine tudi čistosti. Po tej čednosti postane duša v resnici nevesta Kristusova. Kristus si je izvolil, razven tega, da je bilo njegovo življenje vseskozi najčistejše, devico brez madeža za mater; tudi njegov rednik sv. Jožef je bil deviški mož. In komu je vmirajoč izročil svojo mater? Sv. Janez je bil oni srečni učenec Gospodov, katerega pa tudi smemo in moremo zvati po vsej pravici deviškega ženina. A tudi naš blaženi Didak je že kot majhin deček skerbno čuval to nežno liljo, tako, da je strogo na-se pazil celo v najnedolžnejših rečeh. Njegov pogled, njegove besede in vse je bilo pri

njem nedolžno. Keder je pridigal ter moral nečistost omenjati je bil vidno v zadregi. Izogibal se je vsega, kar bi znalo to čednost le količkaj omadeževati in otemniti. Nigdar ni pogledal ženski v oči. Previdno se je vedel, keder je moral z osebami drugega spola občevati ali govoriti. Kratko: njegova čistost se je nalik prijazno pihljajočemu vetričku okoli njega razprostirala ter se svojim vonjem razveseljevala vse. Temu se ni čuditi, saj je čuval na vse načine, se vsemi sredstvi to nežno cvetko, zlasti pa z molitvijo in mertvičenjem.

XVIII.

Bog je blaženemu o. Didaku podelil tudi nadnaravne darove.

Popolnoma naravno je, da oslavi Bog življenje tistih, ki hodijo po ternjevi poti čednosti in svetosti s posebnimi darovi v slovesen dokaz njihovih čednosti. To vidimo tudi v življenju blaženega Didaka, kaker nam spričujejo pisma, v katerih je prištet blaženim. Naj naštejemo samo neketere. Nekaj izrednega je to, da so ga v enem in istem času na dveh krajih videli pričujočega; imel je tudi dar prerokovanja. Njegovim poveljem so se pokorili hudobni duhovi; dobro je znal razločevati, kakšen duh vodi koga. Že od svoje mladosti je čutil v sebi poklic apostolskega pridigarja ter je to večkrat v djanju pokazal. Tako n. pr. so ga dostikrat videli še kot fantiča pridigovati svojim mladim tovarišem. Ako se je kedo iz njegovih pridig norčeval, mu je odgovoril: „In vender bo mladi Lopes še enkrat pridigar“. Nekoč ga je vprašalo za svet neko dekle, ali naj vstopi v samostan, ali ne, češ, da se čuti poklicano za ta stan. Na to jej on odgovori: „Res pojdeš v samostan, a tam ne ostaneš“. Tako se je tudi zgodilo. — V mestu Sevilji je napovedal strašno kugo zaradi neke gledališčne predstave, katero je prepovedala cerkvena oblast. Skoraj vse nadloge in šibe božje, ketere so pozneje zadele ubogo Španijo, je videl on že naprej v duhu.

Bog mu je celo podaril dar, da je spoznaval serca ljudi. Nekega dečka je opomnil, naj še jedenkrat svojo spoved opravi predno gre k obhajilu, zaterjujoč mu, da njegova včerajšna spoved ni bila čista, ker je zamolčal neki greh. Na to je o. Didak sam spovedal dečka ter ga spravil z Bogom. Nigdar ni pripustil tega, da bi mu ljudje roko poljubljali, češ da je prevelik grešnik.

Imamo pa zares mnogo čudežev iz njegovega življenja. Tukaj je ozdravil v jednom hipu deklico merzlice, tam je sprosil zdravje od Boga hromemu, včasih so celo umobolni zadobili na njegovo priprošnjo zdrav razum. Naš Zveličar ni zastoj rekel: „Oni pa, kateri bodo v mene verovali, bodo jednake čudeže delali kaker jaz in še več“. Tako je o. Didak nekoč, ko je pridigal v Martos, nasitil z malo hlebi kruha veliko množico; včasih je poslalo dobrotljivo nebo na njegovo molitev zemlji potrebnega dežja. Na ta način je počastil Bog že na tem svetu blaženega Didaka k zveličanju onih vernikov, ki so poslušali glas njegove besede.

XIX.

Njegova srečna smert.

Dolgo časa smo že spremljali našega blaženega po ozki poti življenja. Videli smo, da je ves čas svojega bivanja na zemlji porabil v čast božjo in dušno korist bližnjega. Pokazal se nam je kot goreč apostol in spokornik, ki je pohitel od časa do časa se pokoriti v tiho samoto. Polnemu zaslug in čednosti bližala se je že merzla žena-smert, ki mu je prinesla veselo poročilo, da pride srečni trenutek združenja z ženinom njegove duše. Bog je hotel pri sebi imeti tega zvestega služabnika, ki je tako dobro znal porabiti podarjene mu darove. Didak je kaker hraber vojak vmerl na bojnem polju svojega poklica, in sicer mej tem, ko se je pripravljaj za misijon v mestu Ronda. Nikaker pa ni bil slučaj, da je ravno v tem mestu zdihnil svojo sveto dušo. Tukaj namreč je bilo svetišče posvečeno Mariji pod naslovom „Gospa miru“. Pod tem naslovom je o. Didak posebno častil Marijo, kaker smo že omenili. Smemo reči, da mu je Marija sama sprosila to milost, da je smel vmreti v bližini tega svetišča, za čeger slavo se je tolikanj trudil.

Njegova bolezen je terpela le nekaj dni. Precej je spoznal, da so zadnji njegovega bivanja v tej solzni dolini. Takoj je mislil na to, kako bi svojo dušo dobro pripravil na to zadnjo pot, katera ga je imela privesti k Bogu. Okušal je že naprej veselje in srečo nebeščanov. Tisti peteri dnevi njegove bolezni so bili zanj dnevi gorečega hrepenenja po nebesih. Čudovita je bila njegova poterpežljivost v bolezni; vse je slušal, ko so skušali na različne načine mu ohraniti življenje, dasi je dobro vedel, da ga ne čaka drugzega ko smert. Popolnoma vdan je bil in veselega

obrazu; ni žaloval, ker je moral vmreti na tujem oddaljen od svojih ljubih sobratov. Ko so mu podelili sv. popotnico za vmi-rajoče, je bilo videti, kaker bi se zameknil. Smehljajočega obra-za, sè sladkim upanjem v sercu se je preselil na predvečer Ma-rijinega oznanjenja s tega sveta. —

Po bliskovo se je raznesla novica o njegovi smerti. Tru-moma je hitelo ljudstvo skupaj, da bi še enkrat videlo njegov častitljivi obraz ter se doteknilo njegovega trupla. Sedem dni je ostalo njegovo truplo nepokopano. Mej tem časom je bilo vedno lepo giblivo in nepokvarjeno. Njegov pogreb je bil jako slove-sen. Vdeležilo se ga je celo mesto, duhovščina kaker deželna gosposka, plemstvo in priprosto ljudstvo. Dragocene ostanke vsem priljubljenega redovnika so položili v dvojno rakev iz najbolj-šega lesa ter mu odločili svetišče „Naše Gospe od Miru“ kot kraj njegovega počivališča. Sè štirimi ključi so zaperli rakev. Jednega izmed njih je dobil provincijal kapucinov, drugega je vzela duhovščina, tretjega je sprejel mestni predstojnik in če-terttega ondotna akademija. Cela Španija je žalovala nad bridko izgubo tega svetega moža, ki je zapustil tako drag in ljub spo-min, a še lepši zgled za seboj.

Tudi po smerti je Bog oslavlil čednostnega služabnika s čudeži. Izmed njih povzamemo samo dva in sicer ona dva, ke-tera so omenili pri razpravi njegovega razglašenja za blaženega. — Pervi je bil ta, da je po njegovi smerti iz njegovih kosti pritekla kri, ko je že 64 let ležal v grobu. Sv. kongregacija obredov je hotela namreč videti njegovo sv. truplo. Odpro rakev in kaj najdejo? Hrustanec v gerlu je bil še popolnoma nepo-škodovan, kosti so bile kaker z voskom pokrite. Ko so odstra-nili to skorjo, zapazijo v veliko začudenje živo kri. Vsi so vskliknili: „Čudež, čudež! Po najnatančnejši preiskavi so jedno-glasno poterdili, da se je tukaj zgodilo nekaj nadnaravnega, to je čudež.

Drugo čudo je bilo ozdravljenje vsmiljene sestre Adelajde Kiros Herara, katera se je na priprošnjo blaženega Didaka tako rekoč prebudila iz smertnega spanja k življenju. Bila je že v zadnjih trenutkih, ko je naenkrat zopet zadobila vid, govor, moč in popolno ozdravljenje. Verhu tega je imela tudi srečo, da je bila v Rimu pričujoča, ko so o. Didaka slovesno proglasili za blaženega.

Sedaj, ko smo spremili sv. misijonarja o. Didaka skozi celo

njegovo življenje, ko smo se radovali nad lepo dišečimi cvetlicami njegovih čednosti ter ga občudovali obdanega od križev in nadlog, kaker si jih je prostovoljno nalagal sè vsakdanjim mrtvičenjem, prosimo ga še preden se ločimo od njega, da nam sprosi od Boga milost posnemati njegove čednosti, da bomo imeli njegov zgled vedno pred očmi in živeli po njem ter se kedaj veselili z njim na veke v nebesih. — Bog bodi hvaljen in češčen v svojih svetnikih! —

Svetinja sv. Antona.

(Resnična dogodba.)

Pred letom dni je popotoval sotrudnik nemškega časopisa „Der Wunderthäter“ po Češkem. Na svojem potovanju pride neke nedelje popoldne v daleč v gorskem zakotju ležečo vas. Da bi si od daljnega potovanja onemogle ude nekoliko okrepčal, stopi v vaško gostilno, kjer se je reklo „pri zlati raci“. V izbi je sedelo pri verčku piva čvetero domačih možakov. Mej njimi je bil najimenitniša oseba domači učitelj Anton Pöller, mož kakih sedemdesetih let. V kerčmi so bili ne toliko zaradi pijače, koliker radi prijazne družčine. Saj priletni možje radi včasih katero pametno razderejo o preteklih takozvanih „boljših“ časih.

Možaki tujega prišlika prijazno pozdravijo in povabijo, naj prisede njihovi družbi. Ta se ni dal dolgo vabiti. Beseda da besedo; kmalu zvedo možje, da je mej njimi sedeči tujec meščan Padovanski. Ko sliši stari učitelj imenovati to slavnoznano mesto, se namuzne in požmerkne pomenljivo rekoč: „Gospod, Vi stanujete torej v mestu, o katerem sem mnogo slišal v svojih mladih letih. Padova je slavno, sveto mesto; edino, v katerem bi jaz rad prebival, če bi tukaj ne imel svoje domačije. Srečno je mesto Padova, ker počivajo v njem sveti ostanki sv. Antona, mojega patrona. Moj oče — Bog jim daj nebesa — so večkrat pripovedovali, kako so sami mnogokrat izkusili, da sv. Anton Padovanski zvesto pomaga vsem, ki se priporoče v njegovo varstvo. — Tudi jaz ne bi tukaj sedel, ako me ne bi bil ta svetnik obvaroval pred smertjo na čudovit način.

„Prosim, povejte mi svojo čudovito zgodbo. Napravili bote

veliko veselje ne le meni, ampak tudi mnogim drugim, ker bi jaz rad priobčil to zgodbo v čast sv. Antona in v prid njegovih častilcev“.

„Jaz nimam nič zoper to“, pravi učitelj; „a bojim se, da bi s pripovedovanjem ne dolgočasil teh le gospodov, ki znajo zgodbo že na pamet.“

„Ne, ne; mi slišimo vedno radi to lepo zgodbo“.

Na to prične učitelj svojo zanimljivo povest.

„To je bilo, ko sem imel kakih dvajset let. Premišljeval sem že, kako bi se vredil na svojo roko. Kar počí vstaja l. 1848. V naši vasi je bilo sicer vse mirno; toda vedno pogosteje so prihajale nevesele novice tudi do nas. Glas je šel, da so se uporniki polastili že glavnega mesta Dunaja in da je moral cesar Ferdinand bežati na Tiroljsko; govorili so tudi, da bo prišel v Prago in pozval Čehe, naj ga branijo. To zaslišavši stopi mnogo mladeničev prostovoljno v vojake. Tudi jaz sem storil isto, poln navdušenja, vmreti za svojega cesarja. Polk, v katerega sem bil vpisan, je bil na Moravskem. Kaker bi trenil, sem bil pripravljen za odhod. — Vsa v solzah se poslovil mati od mene; oče pa me pelje v stransko izbo. „Star sem že“, pravi, „in Bog ve, če te bom še kedaj videl. Pa četudi me ljubi Bog še ohrani pri življenju, ti vender hitiš tako velikim nevarnostim naproti, da se poverneš domov zdrav in nepokvarjen le tedaj, ako bodeš izpolnil mojo željo in moj svet. Pred vsakim nevarnim podjetjem se priporoči svojemu patronu in imej to-le svetinjico sv. Antona, katero sem dobil v Padovi, vedno pri sebi. Ako to storiš, te ne bo zadela nobena nesreča“.

Rekli mi podajo oče sreberno svetinjico, na katere jedni strani je bila vtisnjena podoba sv. Antona Padovanskega, na drugi strani je bila pa podoba posode s čudovito ohranjenim jezikom omenjenega svetnika.

Dve uri potem sem že korakal proti Olomucu.

V isto stotnijo, v kateri sem bil jaz, sta bila vtaknjena tudi dva fanta iz moje rojstvene vasi. Z Miho Opičem, sinom našega sosedu, sva bila že doma največa prijatelja; Ivana Strauba pa sem se radi njegovega zopernega obnašanja in prepirljivosti najraje ogibal.

Prišli smo v Olomuc. Tu nas v največji naglici oborožijo. Vdarimo jo proti Dunaju. Toda komaj dospemo v Hradišče, ko že zvemo, da je princ Vindišgrec prišel v mesto ter naredil zopet

mir. Ostati smo morali torej v Hradišču ter čakati nadaljnega povelja.

V prostem času sva hodila z Opičem po bližnji okolici ter se radovala nad krasno naravo. Posebno ljubo je bilo nama neko zatišje ob reki. Tu sva prav po domače kramljala ter pušila vsak svojo pipico tobaka, kar je bilo radi velike množine mušic tudi potrebno.

Žal, da se je nama večkrat pridružil tudi Ivan Straub. O tacihi prilikah se je namreč mej njim in mojim tovarišem navadno vnel hud prepir, ker sta se pri vsaki priliki drug iz drugega norčevala in drug drugega zbadala.

Tako je bilo tudi neko nedeljo, ko smo malo globokejše pogledali v kozarec. Vse moje prizadevanje, da tovariša ymirim, je bilo bob v steno. Še več: oba se obrneta proti meni, češ, kaj se jaz mešam v njiju prepir. Ko vidim, da je ves moj trud zastonj, ju pustim v miru. Ker se je bilo že precej stemnilo, jima želim še lahko noč in se napotim droti domu. Zlezem na senico, ki nam je tačas služila za prenočišče in ne čakaje svojih tovarišev zaspim v kratkem prav terdno.

Kaj se je pri reki zgodilo po mojem odhodu, ne vem; a drugo jutro so našli brodniki Mihovo truplo na obrežju mej bičjem.

Stotnik začne zločinstvo takoj preiskavati. Komisija je bila odposlana na mesto, kjer je bilo najdeno truplo. Prav blizu sta ležali v germovju dve vojaški kapi. Komisija se verne s to važno najdbo, ker sedaj je bilo zločinca lahko najti; aa vsak način je morilec zgubil mej peklenkim dejanjem svoje pokrivalo, kete-rega pa radi pregoste teme ni mogel več najti. Mej tem smo bili vsi zbrani na županskem dvoru, kjer nam je bilo ukazano nastopiti na mestnem tergu v popolni vojaški opravi.

Hiteli smo vsak v svoje stanovanje. Toda, kedo popiše mojo zadrego, ko nisem več našel kape, katero sem sinoči obesil na steno. Nihče ni vedel, kam je izginila. Ostalo mi ni torej nič drugega, kaker vsakdanjo kapo dejati na glavo.

Komaj sem bil na svojem mestu, ko prinese jeden izmej komisije dve vojaški kapi, vse oprasene in blatne.

„Kedor je brez kape naj stopi iz verste“, zapove stotnik.

Slušam in jecljaje spregovorim ves v strahu: „Gospod stotnik, jaz svoje kape nisem mogel najti“.

„Poskusi te-le“. Rekši mi poda jedno.

Storim, kaker mi je bilo vzkazano; toda pokazalo se je, da prva kapa ni moja. Segala mi je skoro do ušes, mej tem ko mi je bila druga precej prav.

„Dobro!“ pravi stotnik, hočem samo še vedeti, si-li bil ti včeraj zvečer z Miho Opičem pri reki“.

„Da, gospod stotnik; toda jaz . . .“

„Tiho! pojasnilo bomo slišali pozneje“, zaverne me stotnik in obernivši se h korporalu mu zapove, naj mene zapre v ječo.

Vse to je bilo zame strela z jasnega neba. Zastonj sem si prizadeval v temni luknji, kamer so me vteknili, razjasniti si svoj žalostni stan. — Kmalu sem bil zaslišan; a jaz sem povdarjal svojo nedolžnost vkljub vsem za mojo krivdo govorečim okoličnostim.

Drugi dan me pokličejo pred vojaško sodišče. Kmalu sem spoznal svoj resni položaj. Ko so me zopet odvedli v ječo, pride k meni častnik, keterega so mi dali v zagovor. Hotel je o dogodku kaj natančnega zvedeti.

„Kaj morete navesti v svoj zagovor? Zakaj ste vmorili vojaka?“

„Jaz nisem morilec. O tej stvari ne vem niti trohice!“

„Pa mi pojasnite, kako je bilo mogoče najti vašo kapo ob jednom s pokrivalom vmorjenčevim — na mestu zločina?“

„Kapa, o kateri terdijo, da je moja, in ki se mi prav malo prilega, — ni moja“, odgovorim ves razburjen.

„Pa mi povejte, kje imate svojo“, zaverne me zopet častnik.

„Ne vem; dovolite mi, da jo iščem; upam, da jo najdem“.

„Zaman! Vsak v stotniji ima svojo kapo, samo vi ne. Nasprotno pa sta na morišču najdeni dve, umorjenčeva, pa še ena, ketere vi — seveda — nečete priznati za svojo. Najbolje bi bilo za vas, ako bi meni, svojemu zagovorniku, povedali resnico, kako se je zgodilo. Vaše vedenje je bilo vedno brez pogreška; vsled tega sodim, da je vas vmorjenec dražil in da ste ga vbili nehote, ker ste se morali braniti. Povejte mi torej vse, da bodem mogel to malo, kar mi bode mogoče navesti v vaš zagovor, poterditi z dokazi.“

„Jaz Opiča nisem vbil; in tudi ne morem povedati, kaj je vmoru vzrok“, odgovorim jaz.

„Če si ne daste dopovedati, da govorim le v vašo korist, bode za vas tem slabše.“

„Za Boga, kaj me tako trapite, saj vender smem zagovarjati svojo nedolžnost“, zakričim ves iz sebe.

„To se bode že pokazalo. Lahkó noč“. Častnik se oberne in gre. Jaz pa sem ostal v še večí obupnosti ko preje. Cel dan so me trapile le neznosne skerbi. Vso noč nisem zatisnil očesa. Zame je bila to cela večnost. Nisem mogel niti moliti niti misliti. In ko so me drugi dan zopet poklicali pred sodišče, bi bil videl skoro rajše, da bi me bili peljali naravnost v smert.

V prostorni dvorani županskega poslopja je bilo častništvo — vojno sodišče — že zbrano. Na mizi sta ležali pred sodniki obe najdeni vojaški kapi, ki sta imeli govoriti za mojo krivdo. Na vsa meni stavljena vprašanja nisem mogel odgovoriti nič drugega kaker včeraj. Pa sprevidel sem, da ne bode vse nič pomagalo, naj svojo nedolžnost zagovarjam še tako krepko.

Priče so bile zaslišane. Vsi tovariši in prebivalci mesta so se strinjali s tem, da sem imel jaz navado hoditi z Opičem k reki na sprehod; to da sem storil tudi oni dan, ko je bil Opič vbit. Poklicali so tudi Vaclava Strauba. Jaz sem bil popolnoma prepričan, da me bode vsaj on rešil iz velike nesreče. Toda motil sem se; ravno on me je še bolj potlačil v krivdo.

„Koliker je meni znano“, je začel pričati Straub, „prepirala sta se Anton in Miha ves čas, dokler sem bil jaz zraven. Ko je bilo pa to zame predolgočasno, sem ju pustil sama, še preden se je začelo mračiti. Sicer pa si tudi doma nista bila bogve kaka prijatelja. Vedno sovraštvo se je kuhalo mej njima; to pa zato, ker je Anton, učiteljev sin, hotel vedno več vedeti ko mi drugi. Da pa bi bil Anton zmožen takega zločina, ne bi si bil mogel misliti nikoli. Vsekako ga je oni moral močno razdražiti in razserditi.

Mene ta lažnjiva izjava tako razjari, da sem bil od jeze erdeč ko kuhan rak; očital sem mu nesramno laž ter terdil da sem ravno jaz prvi odšel proti dómu.

„Zakaj pa niste vzeli svoje kape seboj?“ odgovori sodnik.

Jaz sem bil popolnoma stert. Le na pol sem slišal, da se moj zagovornik niti prizadeval ni, dvojiti o moji krivdi. Govoril je le še o fizični strani temnega dejanja. Rekel je, da je tega dejanja vzrok najbolj pijanost in pa surovo izzivanje Opičevo. Prav lahko je bilo torej sodbo izreči nad menoj.

„Lep p a t r o n mi je to, ki svojega tovariša in rojaka tako potuhnjeno vbije!“ opomni jeden častnikov prav rezko. —

Zaslišavši besedo „patron“, šine mi kakor blisek neka misel v glavo. Domislil sem se na svojega slovečega patrona sv. Antona. Videl sem v duhu svojo rojstveno hišo in izbo, v kateri mi je dal moj oče lepe in spodbudljive nauke v slovo. Ali mi ni naročil, da naj imam veliko zaupanje do sv. Antona in da se naj izročim v sleherni nevarnosti v njegovo varstvo? Prav pri-serčno vzdihnem ter se priporočim svojemu sv. zaščitniku. In glej!... Tu se domislim nečesa, kar je moglo dati sodnijski obravnavi takoj drugo lice in odvaliti raz mene strašno sumnjo zavratnega vmora: domislil sem se na svetinjo, katero mi je dal oče pri slovesu v spomin.

„Rešen sem, rešen“, zakričim na ves glas, kočim kvišku in stopim proti mizi, kjer sta ležali kapi. Sodnik premolkne; on in priče sterme, češ kaj je to, mej tem ko me stražnika zgrabita za roke in silita nazaj na sedež.

„Nekaj važnega moram povedati“, vpijem jaz na vso moč.

„Govorite!“ zapove predsednik.

„Govoriti morem in smem le tedaj, ako me sodniki hočejo brez prič poslušati; to je zame odločilno“.

Zadnje besede sem govoril tako prepričevalno, da se mi je zdelo, sodniki čutijo resničnost mojih besed. Sklenili so, da hočejo moji želji vstreči in me poslušati. Ko so priče dvorano ostavile, in smo bili le sodniki in jaz v izbani, pravi predsednik prav resno: „Mora biti kaj važnega, kar nam hočete še povedati; govorite torej!“

„Ko sem od domačih slovo jemal“, začnem s tresočim glasom, „dal mi je moj oče za spomin svetinjo sv. Antona, katero je dobil v Padovi in jo nosil vedno pri sebi. Moral sem mu obljubiti, da jo hočem tudi jaz vedno pri sebi imeti in se svojemu patronu vsak dan priporočevati. Oče mi je rekel, da se mi ni treba bati ničesar, če bodem svoji obljubi zvest. Rekel mi je tudi, da se mu v več kervavih bitkah ni zgodilo nič žalega, ker je vedno nosil pri sebi svetinjo sv. Antona; on je prepričan, za-terjeval je, da bode ta svetinja tudi meni v varstvo in zaščito, naj še tako gosto švigajo krogle mimo mojih ušes. Svileno vervco, na kateri je toliko let nosil svetinjo, si je oče prideržal za spomin. Jaz pa sem v naglici pozabil priskerbeti si drugo. Zatorej sem premišljeval, kako bi spravil svetinjo najvarneje. Mislil sem si, da more biti najhuje, če zadene kroglja človeka v glavo.“

Zato sem sklenil spraviti dragi spomin za znakovico*) na sprednji strani kape. Pokrivalo, ki je bilo najdeno na morišču, ni moje, če tudi mi je za silo prav; če bi bilo moje, morala bi biti za znakovico moja svetinja. Tako pa jo mora imeti oni, ki mi je kapo vkral“.

Moje pojasnilo je naredilo na navzočne globok vtisek; vedeli so vsi, da sem govoril za svoje življenje in govoril resnico. Takoj preiščejo obe na mizi ležeči kapi. Svetinje ni bilo notri, kar sem vedel že naprej. Sodnik me vkaže odvesti v ječo, in zapove sklicati vse vojaštvo skupaj. — V kratkem so stali vsi v popolni vojaški opravi na tergu. Mene pokličejo zopet iz ječe; vstopiti sem se moral poleg stotnika, ki je krajniku prve verste vkrasal stopiti naprej.

„Ali imate kaj tu-le notri?“ vpraša stotnik na znakovico kazaje.

„Nič, gospod stotnik“, odgovori vojak ves začuden. — Ta pa potegne nož iz žepa ter odpre znakovico, ki pa je bila prazna. Isto stori pri drugem, tretjem vojaku in tako naprej. — Že je bila prva, druga, da, že peta versta preiskana, a o svetinji ni bilo ne duha ne sluha. Lahko si mislite, da mi je bilo, kakor bi bil stal na sami žerjavici in da sem neprenehoma klical sv. Antona na pomoč, naj bi on s svojo mogočno priprošnjo pomagal resnici na dan. Saj gre za svetinjo, od katere zavisi moje življenje. Če je tat kapo morebiti preiskal in vergel svetinjo v stran, potem sem izgubljen na vsak način. Toda svetnik, ki je že tolikokrat prinesel izgubljene reči nazaj, pomagal je tudi meni v tej veliki zadregi.

Na versti je bil Vaclav Straub. Prederzno stopi pred stotnika. Na njegovo vprašanje ima-li kaj v svoji kapi, mu ta smeje se odgovori: „Nič nimam v kapi, gospod stotnik; preiskava je nepotrebna“.

Ne meneč se za vojakeve besede, sname mu stotnik pokrivalo z glave, porine nož za znakovico in kaj najde — mojo svetinjo. Varno jo vzame v roko in jo pazljivo ogleduje. „Ta kapa ni vaša; vzeli ste jo Pöllerju; to je dokaz“. Pri zadnjih besedah mu pomoli svetinjo pred oči. Vaclav pa je ves zmešan v jedno mer jecjal: „To je zame nerazumljivo, to je zame uganjka“.

*) Gumb na sprednji strani vojaške kape, na katerem so vrezane začetne čerke cesarjevega imena, sedaj n. pr. „F. J. I.“

„Uganjka bode takoj rešena; le posadite si kapo še enkrat na glavo“, odgovori stotnik. „Kaker je videti, se vam prav slabo podaje; denite si torej to-le na glavo“; pri teh besedah mu poda ono, ki je bila najdena na mestu, kjer se je doveršilo hudodelstvo. „Ta vam je prav, ker je vaša, zaradi česar pa vam nika-ker ne morem čestitati“.

Vaclav je hotel sicer vgovarjati, toda stotnik mu prestriže besedo: „Saj ste dejali, da nimate nič v kapi; potemtakem tudi svetinja in kapa ne more biti vaša. Prilastili ste si jo, ker ste svojo zgubili pri reki. — — —“

Mej tem ko je Vaclav še vedno skušal vgovarjati, pride neki častnik spremljan od več oseb. Poda stotniku majhin zvitek ter mu zašepeta nekaj besed na ušesa. Ta pa se zopet oberne proti Vaclavu in pravi: „Ta-le robec je bil najden skrit mej vašo robo“. Rekši razveže culo in pokaže — s kervjo napojen robec.

To je bil preočitni dokaz, da je on morilec. Vsak izgovor, vse opravičevanje je bilo torej ničevno.

Zločinca so odvedli v ječo. Stotnik pa seže meni prijazno v roko in pravi: „Ti si oproščen in si lahko vesel, da se je končala ta nevarna stvar zate tako srečno. Svojemu patronu pa že lahko daruješ prav težko svečo; brez njegove svetinje bi bil izgubil svojo čast in svoje življenje“.

„Lahko si mislite“, konča stari učitelj svojo ginljivo zgodbo, „kako goreče sem se zahvalil Bogu in sv. Antonu za svoje rešenje; ako ne bi bila najdena svetinja, ne bi sedel sedaj tu mej vami“.

Pri teh besedah potegne izpod obleke na vratu visečo svetinjo ter jo pobožno poljubi.

O. Veselko.

Kaj sem pa zgubil?

Neki frančiškan je poznal jako pobožno gospo, katero je Bog obiskaval z velikimi britkostmi; ali njena vdanost v voljo božjo in pobožnost do žalostne Matere božje ji je dajala pogum v tako težkih skušnjah. Hodila je tudi vsaki dan k sv. obhajilu, viru vsacega poguma. Po resničnem sporočilu tega frančiškana,

je napisan nasledni dogodek v izverstnem : Katholisches Missionsblatt, Dülmen leta 1893, št. 29.

Ta pobožna gospa je imela moža častnika, katerega je njegova mati zgojila v strahu božjem, ali kasnije je vojaško življenje popolnoma izrilo iz njegovega srca vsaki verski čut. Bil je sicer pošten človek, ali brezveren. Pobožna žena je pogostoma točila gorke solze, misleč, da ga v večnosti ne bo mogla ljubiti zaradi njegovega gotovega pogubljenja. Vender je velikokrat jokala in Boga prosila sè svojo pobožno hčerko za terdovratnega moža, kateri jima je pa vender dajal vso prostost v verskih vajah.

Ali glej, žalost nad žalost! Neki dan naznani brezbožni častnik, da je prostozidar. Rekel je to ženi prav hladnokervno in ni zapazil, kako je ona na tiste besede obledela in v preobilenosti žalosti pritisnila na persa nedolžno hčerko, češ kaker da bi njena nedolžnost bila edino upanje na spreobrnjenje moža.

Imele ste v izbi lep kip sv. Antona Padovanskega. Žalostni pogled na podobo čudodelnika ju je napolnil z novim zaupanjem. „Otrok moj“, reče hčerki, „prosi prav jako sv. Antona, da bi tvoj oče zopet našel, kar je zgubil.“ „Kaj je pa zgubil moj oče?“ „O tem boš kasnije zvedela, moli samo in..., očetu nič ne povej.“

Z otročjo priprostostjo se oberne deklica k svetniku ter ginljivo moli: „O veliki svetnik, stori, da moj oče zopet najde, kar je zgubil.“ V tistem trenutku se odprejo vrata, in stari častnik stopi v izbo, z namenom povedati ženi, da gre na sprehod. Po poti premišljuje besede, katere je slišal, ter se vprašuje: „Kaj sem pa zgubil? Najberž mi je žena kako stvar kam založila, ali vender čudno, kaj tacega kipu pripovedati! Sicer pa, kaj mi je zato mari. Ona je tako dobra žena in mati! Vender ji pa moram reči, da naj se pomiri, ker tudi, ako bi bil kaj zgubil, bi bil gotovo zapazil sam.“

Perve dni mesca junija je bilo vreme jako lepo, in zato se je častnik namenil iti na sprehod na prosto, raje ko sedeti mej štirimi zidovi. Takrat je pa hotel vzeti sebo ženo in hčer... „Ali vender, kaj sem pa zgubil?“ nagovori ženo. Pri tem vprašanju se je pobožna gospa vsa razveselila in sè živim zaupanjem pogledala na kip sv. Antona. Molčala je, ali ko ji ponovlja vprašanje rekoč: „Povej mi toraj, ako sem res kaj zgubil“, je vsa zaerdela in rekla: „Zakaj me pa to vprašaš?“ „No, zato ker sem

slišal hčerko izgovarjati te besede,“ odgovori on. Pri tem je za zdaj ostalo, ali častnik ni mogel pozabiti zadrege, v kateri je bila žena pri njegovem vprašanju, katero je on potem še večkrat ponavljal.

Zvečer dne 12. junija ste bile mati in hči same v izbi. Kip sv. Antona je spomnil deklico na nalogo, katero ji je mati dala, in s pobožnostjo začne moliti: „Veliki svetnik, stori, da moj oče zopet najde, kar je zgubil.“ Kmalu na to stopi častnik v izbo in resno vpraša ženo: „Povej mi torej vender, kaj sem zgubil. Vže več ko osem dni nimam miru in zato bi mi ti veliko dobroto storila, ke bi mi razjasnila to reč.“ Na to se vzdigne blaga gospa in odgovori možu: „Moj dragi, bi ti li bilo všeč, ako bi me moral zapustiti za zmirom?“ „O ako se zato bojiš in hodiš zato molit po cerkvah, te zagotavljam, da se varaš, in je bolje, da se tega truda znebiš.“ „In vender ako zopet ne najdeš, kar si zgubil, se morava ločiti, in ločiti... za zmirom!“ Ginljivo in vsa objokana je izgovorila le-te besede. On na to odgovori: „Kaj sem vender zgubil?“ „Vero, vero, ketere te je enkrat tvoje mila mati učila!... In ker jaz nočem v večnosti biti od tebe ločena, je neobhodno potrebno, da vero zopet najdeš.“ Zopet so jo solze oblile; šla je proč od moža ne da bi bila kaj družega rekla. Se ve da, oči ni zatisnila celo noč, ali tembolj je molila. Pa tudi mož ni nič spal. Slišala ga je vznemirjenega hoditi gori in dolu po spalnici, ter ponavljati: „Vero, vero moje matere! vero moje žene in mojega otroka!“ —

Drugi dan zjutraj pride naenkrat v ženino izbo, ter vpraša: „Jeli denes praznik?“ „Da, moj dragi, praznik sv. Antona Padovanskega.“ — Oh, kaj praznik svetnika, čiger kip ve tu častite? Serčna hvala, sveti Anton!“ — In ko ga je žena vsa začudena gledala, ji reče: „Da, da, moja draga, vaju molitve so vslišane: zopet sem dobil, kar sem bil zgubil.“

Še tisto jutro je poklical brat vratar frančiškanskega samostana nekega patra, da bi prišel spovedat starega častnika, kateri je zopet našel vero.

P. H. R.

Kratka redovna poročila.

Tretjeredna 25letnica sv. očeta Leona XIII.

Trideseti dan prihodnjega meseca majnika se bo dopolnilo petindvajseto leto, kar so sv. oče na gori Aljverniji vstopili v tretji red sv. Frančiška. Da bi se ta za tretji red tako vesela obletnica primerno obhajala, vabijo naš vesoljni poglavar, pater Alojzij iz Parme, vse svetovne tretjerednike

1. da naj bi se od 22. do 30. majnika tega leta napravile devetdnevne pobožnosti v namen sv. očeta papeža, ako mogoče, očitne, ako ne, pa vsaj zasebne; 30. dan tistega meseca naj pristopijo k svetemu obhajilu ter prosijo pri tem Boga za sv. očeta;

2. da naj bi se ob tej priliki v posameznih skupščinah napravile daritve za „penez sv. Petra“ in se njim poslalo, kar se nabere;

3. da bi z omenjenimi zbirkami razne okrajine poslale sv. očetu čestitke, v katerih bi bilo sedanje stanje 3. reda v raznih krajih po večem koliker se da popisano. Tako daritve kaker čestitke bodo izročili p. generaljni minister svetemu očetu Leonu XIII.

Sveti oče pa so podelili popolnoma odpustek vsem tretjerednikom, kateri ob gori omenjeni devetdnevnici izpoved opravijo in sv. obhajilo prejmejo ter kateri koli dan devetdnevne pobožnosti kako cerkev obiščejo in tam po namenu svetega očeta opravijo navadne molitve, to je, vsaj šest očenašev in zdravamarij. Odpustek se lahko daruje tudi za verne duše v vicah.

Neketere spremembe v naši redovni okrajini.

V drugem zvezku tega tečaja smo povedali nekoliko o sedanjem stanju naše redovne okrajine svetega Križa. Od tedaj se je semtertja kaj spremenilo, kar bodi tu ob kratkem omenjeno. Mašnikov šteje okrajina zdaj 89; od teh jih je 9 še v bogoslovju in sicer 2 pri nas v Gorici, 4 v Ljubljani, 3 v Kamniku, poslednji trije, namreč patri Kornelij Petrič, Benvenut Habjan in Berard Jamar posvečeni letos 22. prosinca. Zraven teh imamo klerikov bogoslovcev 5, modroslovcev 6, klerikov novincev 14, lajikov 1. reda 45, lajikov 3. reda v samostanih 28. Vseh redovnikov v 12 samostanih okrajine nas je

186, od teh v ljubljanskem 27, v tersaškem 28, pri nas v Gorici 25, v Novem mestu 14, v Kamniku 24 (ako štejemo tudi pč. p. gen. definitorja, ki je zdaj v Rimu), v Pazinu 9, v Samoboru 9, na Klanjcu 10, v Nazaretu na Štajerskem 12, v Karlovcu 9, v Brežicah 8, v Jaski 6, zunaj okrajine 7.

Gvardijani raznih samostanov so tisti, ki so bili naznanjeni v 2. zvezku, razen pazinskega, ki je zdaj p. Robert Dolinar. Predstojniki tretjerednih skupščin so v Ljubljani, na Tersatu, v Gorici, v Samoboru, na Klanjcu, v Karlovcu in Brežicah tudi ti, ki smo jih imenovali v 2. zvezku; v Novem mestu je zdaj p. Benigen Snoj; v Kamniku p. Matej Vidmar, v Pazinu p. Robert Dolinar, v Nazaretu p. Kasijan Zemljak, v Jaski p. Gavdiaz Zega.

Najznamenitiša prememba lanskega leta, oziroma naredba poslednje skupščine okrajinskega svetovavstva je zopetno premeščenje domačega bogoslovja iz Gorice v Kamnik, kjer mu želimo iz serca najboljšega uspeha.

Nove orglje.

V nedeljo 28. svečana t. l. so se blagoslovile v naši cerkvi na Kostanjevici nove orglje, ki sta jih naredila slóveča gospoda brata Zupana iz Kamne gorice na Kranjskem. Orglje so delane po novem načinu, kaker ni dozdej še nobenih drugih na Slovenskem, ter imajo jako prijeten glas. Zlasti se da na nje tako na tihoma igrati, kaker bi se prav od daleč slišalo; glas polagoma raste, ali pojemlje. Gospoda brata sta jako prijazna, poštna moža in dobra Slovenca ter je njiju krepko napredujoče prizadevanje vse podpore vredno.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Anton (Ludovik) Munih iz Loma, Marija (Ana) Podberšič iz Vertojbe, Katarina (Koleta) Mavrič iz Zapotoka, Marija (Severina) Tomadin iz Kermina, Marija (Elizabeta) Križnič iz Plavi, Neža (Marija) Mrak iz Čepovana, Neža (Elizabeta) Pravica iz Pečine, Marija (Evfrozina) Bizjak iz Vertojbe, Marija (Elizabeta) Kumar, vmerla v Ravnici, Marija (Alojzija) Vuk iz Vertojbe; libušenske: Katarina (Koleta) Leban, Lucija (Klara) Skočir iz Ladre, Marija (Angela) Kacafura iz Dol; dol-

ske: Janez (Jožef) Martinčič iz Gobjeka, Jurij (Franc) Medvešek iz Jelenj, Ana (Terezija) Fakin z Verha, Ana (Marija) Belec iz Brezovega. Matija (Franc) Jaklič s Podstermca; kobaridske: Ana (Frančiška) Ručna iz Iderske; kobljeglavske: Martin (Mihael) Germek iz Kobljeglave; trojiške: Jurij Čuš, Janez Šilec, Marija Lorenčič, Alojzija Jančar, omož. Knehtl, vsi iz trojiške župnije, Terezija Lorenčič, Marija Trojner, oba od sv. Andraža, Franc Dokl, Franc Kalčič, oba od sv. Antona, Ana Dvořak, Marija Tomazič, Terezija Gajser, Genovefa Sternad, vse od Sv. Benedikta, Jakob Weber od Sv. Roperta, Elizabeta Jančar, om. Holc, Neža Fekonja, svoje dni zgledna poštena dekla, od Sv. Petra pri Radgoni, vlč. g. Alojzij Vojsk, marljiv goreč duhovnik, od Male Nedelje, Uršula Murko dolgoletna tretjerednica, Marija Poljanec, Uršula Gomilšak, 84letna vzgledna vdova, mati veliko pridnih otrok, mej njimi vlč. g. J. Gomilšaka, c. kr. profesorja v Terstu, vse od Sv. Boljfenka.

Dalje se priporočajo v pobožno molitev: neka žena iz trojiške župnije za spreobrnjenje svojega moža, za ljubi mir in božji blagoslov; H. T. tr.ca nazarske skup. za ozdravljenje dolgoletne bolezni in pomoč v neki posebni zadevi; Fr. Z. Gl. za srečno premagovanje skušnjav, vredno prejemanje sv. zakramentov in da bi mogel vstopiti v samostan, če je božja volja; z Dobberne č. g. K. za ozdravljenje noge in neka deklica za potrpeljivost, ozdravljenje svoje sestre in v druge dobre namene; neka oseba priporoča svojega otroka, ki ima nožico bolno; neka tretjerednica s Teharjev priporoča neko denarno zadrego in svojo sestro, da bi se spreobrnila; M. J. iz Kobarida za ljubo zdravje in mir v hiši, da bi pomagala sv. Frančišek in sv. Anton poplačati dolge in pa da bi Bog odvern timerenega moža od pijače, zlasti žganja; Fr. P. Meško za stanovitnost v dobrem, da bi dosegel svoj namen in premagal skušnjave; neki mladenič iz C., da bi bil zopet sprejet mej vojake, ako je božja volja; U. S. priporoča neko zadevo, za katero že dalj čaza Boga prosi, svojega sinu za srečno ženitev, hčer, da bi pridno rabila svoje zmožnosti, celo hišo in vse svoje štiri otroke, da bi bili zdravi, srečni in pametni in da bi v nebesa prišli, neko osebo za odpuščanje grehov in živo vero v Boga, neko osebo, da bi bila rešena skušnjav; M. S. iz Vipave za pomoč v nadlogi; neka tr.ca priporoča svojega svaka, da bi se z Bogom spravil; neka oseba za tri posebne milosti in da bi se ji neka pobožna želja spolni-

la; neka deklica, ki želi vstopiti v samostan, za pomoč pravega izgovora; P. I. za ljubo zdravje, če je božja volja; več tretjerednic dobrepoljske fare v razne dobre namene; nekedo, da bi se mu v pravdi prav izešlo in bi Bog dal njegovemu nasprotniku pravo spoznanje; neki bolnik za ozdravljenje; neka oseba priporoča svojega brata za spreobrnjenje; M. T. Š. tretjerednica z Notranjskega, da bi ji Bog dal srečno nastopiti službo v samostanu in vse potrebne pripomočke v njej, za pravo pobožnost in stanovitnost do konca.

Zahvala za vslišano molitev.

B. S. za ozdravljenje nog po dveletni hudi bolezni; G. J. za dvakratno vslišanje; Fr. K. da ga ni pičil gad, ko je v gozdu erdeče jagode bral in po neprevidnosti dregnil z dyema perstoma gada v robidovji skritega; I. E. J. v. Kj. za pomoč v hudi bolezni; M. L. tr.ca za ozdravljenje nevarno bolnega dekleta; Kr. Pr. iz Št. V. nad V. za zdravje svoje hčerke; I. S. za vslišano molitev; neka žena ze neko posebno milost zadovoljeno po prošnji sv. Antona P. i M. Z. za pomoč v dušni stiski; V. R. v. V. za srečno zverčeno operacijo; F. D. iz C. za več vslišanih prošenj v dušnih in telesnih potrebah; F. P. M. ravno tako; B. V. za mnogo izkazanih dobrot; A. J. tr.ca v M. za zdravje; neka tretjerednica, da ji je tat nazaj prinesel vkradeno uro, ko se je priporočila sv. Antonu; M. St. v. V. za pomoč v skušnjavah in dušnih britkostih s prošnjo za nadaljnjo molitev; Frančiška Hijacinta, tr.ca z Notranjskega, za vse milosti, za gorečega dušnega pastirja, za dušni mir po prestanih hudih skušnjavah, za zdravje po dolgi bolezni; J. R. iz. J. za pomoč v veliki dušni stiski in v telesni bolezni; G. M. tr.ca libušenske skupščine za ozdravljenje raznoverstnih bolezni in za več drugih posebnih milosti, prejetih v preteklem letu 1896.

Darovi.

Od raznih strani smo prejeli za katoliško cerkev na Cetineju v Černi gori nadalje skupaj 12 gl.

kazati, da g. profesor „ne zna sklanjatve“. Jaz imam svoje brave za umniše, kaker da bi si jim upal kaj takega dokazati s preprostim „zloradnim „sic!““ Ako pa ima on svoje za tako neumne, da mu bodo verjeli, kar mi natveza, jaz v resnici ne morem pomagati; naj sam gleda, kako se jim je prikupil. Jaz ga torej nisem smešil; ako je osmešen, se je sam osmešil. Ali ako mu smemo pripisovati nekoliko doslednosti, moramo že sklepati, da je on mene res hotel smešiti, ko je na isti strani malo spred mojemu „preden“ pristavil „zloradni (sic!)“, kaker da ne vem, da se to piše „predno“. O, vem dobro; vem tudi blizu od kedaj se piše „predno“; morebiti bi celo vgenil, kedo je prvi začel in kedo je nasvetoval tako pisavo. Pa vem tudi, da je besedica nastala iz stsl. *prêdû nû*. Tu pomeni ũ, z dovoljenjem ali tudi brez njega, stsl. „jer“; „jer“ na koncu besed, in kjer ga izreka ne potrebuje tudi v sredi, pa odpada in izpada, kaker tudi gosp. profesorju ni neznano; kjer je ohranjen, pišemo mi zanj *e* (v dolžini *a*). Ali ne daje torej stsl. *prêdû nû* po naše *preden*? Zraven nû so najti sicer v stsl. tudi oblike *n a*, *n o*, *n u*, katerih prvi dve bi po naše bile: *n o*; ali kje je dokazano, da je naš narod res kedaj tako govoril? Leta 1860 je bila edino oblika *preden* znana in prava; glej Wolfov (Cigaletov) nemško-slov. slovar. Kedaj bi bila postala ta oblika nepravda, jaz ne vem; po mojem prepričanju je še zdaj edino prava. „Tore: čemu smešiti me?“ (Dalje prih.)

Listnica.

M. Š. — Jaz sicer ne vtegnem dosti brati lepega lista „Dom in Svet“, vendar sem tudi opazil tiste besede. Kaj pa, da mi niso mogle biti ljube, ali preostro jih nikar ne sodiva. Da bi se bilo mislilo z novim katehizmom predpisati blažen za *benedictus*, to ni rečeno; pa seveda tudi le odobriti se ž njim ni mogla taka prestava, ker se odobriti sploh ne da; le terpi se, kaker se terpi tudi staro česčena n mosta zdrava, po zdravljen a za *ave*. Zakaj se terpi? Zato, ker spremembe v takih rečeh ljudi več ali manj motijo in begajo. Prav zato pa jaz jako obžalujem, da se zdaj s tako silo vrva blažen a, blažen, kar se bo vendar moralo gotovo prej ali pozneje nadomestiti z blagoslovljen a, blagoslovljen. Blažen ni to, kar blagoslovljen, kaker *μακάριος*, *beatus* ni to kar *εὐλογημένος* ali *εὐλογητός*, *benedictus*. In sveti Luka je vže vedel, zakaj v angeljevem (I 28) in Elizabetinem (L 52) pozdravljenju ni pisal *μακαρία*, *μακάριος*, *beata*, *beatus*, temuč *εὐλογημένη*, *εὐλογημένος*, *benedicta*, *benedictus*; dobro je vedel tudi, zakaj je še le potem v v. 45. pripisal Elizabeti besede *μακαρία ἡ πιστεύσασα*, *beata, quae credidisti*, blažen a, ki si verovala. *Εὐλογημένος*, *benedictus* pomeni v gori navedenih versticah to, kar v v. 68: *Εὐλογητός* „*Benedictus Dominus Deus Israel*“, kjer se vendar po nobeni ceni ne more in ne sme prevajati: „Blažen Gospod Bog Izraeljev, ker je obiskal in storil odrešenje svojemu ljudstvu.“ Tudi sv. Cirilj in Metodij sta vedela menda, zakaj sta pisala za *benedictus* blagosloven, blažen pa za *beatus*. Prvi, kar je meni znano, je rabil blažen a, blažen za *benedicta*, *benedictus* v svojem Novem Zakonu prekmurški protestant Štefan Klüzmič, kar je jako spomina vredno. Kaker pa sem besede angeljevega pozdravljenja jaz priporočal, tako stoje v starih gla-

goliških misaljih, so torej cerkveno popolnoma poterrjene. Tudi v lanskem postnem listu lavantinskem se je bralo blagoslovljena, blagoslovljen, ne blažena, blažen. Da se je po vsem tem poslednje moglo vtihotapiti v novi katekizem, to mi je v resnici popoluoma nerazumljivo.

B. Lj. — Vašega dobro po naše pisanega „odkritega pisma“ sem bil jako vesel. Lepa hvala tudi za popravljeno izdanje Vaše knjižice o naju skupnem rajnem prijatelju dr. Obaku. Pomota glede mojega znamenja za nedoločni glasnik (u) je bila malenkosna; omenil sem jo le, ker je po tem znamenju posneto Pleteršnikovo v slovarju. Da se strinjate z menoj glede bomkanja, to sem si že naprej mislil; tudi z Dunaja sem prejel priterjenje od naših prvih sedanjih jezikoslovcev. Vender, kaker vidite, še nisem gotov z g. Hostnikom. Sicer jako nerad nadaljnem to polemiko; ali naši ljudje bi mislili, da sem pobit in premagam, ako ne bi odgovoril. Večina ne sodi po dokazih, temuč le po mogočih besedah. In take vplivajo pri nas morebiti bolj, kaker s morete misliti na Ruskem. Antibomkarska agitacija je rodila, kaker se mi pripoveduje, že lani celo nekako društvo, kjer se plačuje menda po soldu za vsak bom, ki se nehote izusti. Zdaj, ko me je g. Hostnik vnovič tako pošteno oklestil, so gotovo povišali plačilo vsaj na „počen groš.“ Stvar je smešna, ali zraven vender tudi nekoliko žalostna. To je le en primer, kako se pri nas nepremišljeno čila dela jeziku. — Pozdravljeni!

C. T. — He rée, timéno, neénie máture adhu. Se tame, si vidése, kónauno satifikéni a he désiderio di ta káre kapite. Interi valénuu e favénua konstanti a he belle noie novilatje lingva. Sempe Too sinkéro amísko.

Novost.

„Slava Bogu“. IV. zvezek. Postne, velikonočne, sv. križ. pota pesmi, odpevanja pri litanijah, misijonski napevi. Za mešan zbor zložil P. Angelik Hribar. Založil frančiškanski samostan v Ljubljani. Cena partituri 1 gl. 20 kr.; posamezni glasovi so po 20 kr.; po pošti 10 kr. več — Po navdušenju hvali, ki smo jo slišali iz ust gospodov, ki so zmožni taka dela prav soditi, priporočamo te najnovejšo skladbe starega našega mojstra kar naj topoleje moremo.

„Cvetja z vertov sv. Frančiška“ XVI. tečaj.

S prihodnjim zvezkom začnemo z božjo pomočjo 16. tečaj „Cvetja“. V 9. zvezku smo naznanili svoje upanje, da ga bomo mogli izdajati zboljšanega in razširjenega. Poslednja beseda se je umela semtertja o količosti, mi smo jo pa mislili o kakovosti vsebine. Več nam po sedanjih ceni in v sedanjih razmerah pač ni mogoče podajati; odločili pa smo se bili za bolj mnogoverstno beilo; zlasti smo se želeli bolj ko do zdaj ozirati tudi na čane potrebe udov tretjega reda in vseh naših naročnikov. In to smo, koliker bo mogoče, vedno še pripravljene storiti. Sicer pa upamo, da bo tudi brez tega prihodnji tečaj posebno mikaven. V kratkem obhajajo sv. oče 25letnico svojega tretjeredništva; mesec avgusta se bo praznovala pa 600letnica sv. škofa Ludovika, posebnega zavetnika sv. očeta. Kedo ne bo rad bral življenja tega našega imenitnega svetnika? In kedo ne bo rad bral življenja še imenitnejšega, sv. Antona Padovanskega, ki ga ves katoliški svet od leta do leta zmirom bolj časti? — Nekaj sto naročnikov je že ponovilo svojo naročbo; prosimo, naj šore zdaj to tudi vsi drugi ter nam pridobe tudi še novih, koliker morejo. Naročnina, ki ostane, kaker je bila do zdaj, naj se pošilja ne „Hilarijauski tiskarni“, temuč edino le podpisaneu

Opravništvu „Cvetja“ v Gorici.
